635/01

Den 17. december 2001 blev i sag nr. 55.748:

xxxxxxxx xxxx xxxxxxxxxx
xxxxxx xxxx x
xxxx xxxxx

mod

Pen-Sam Liv
forsikringsaktieselskab
Jørgen Knudsens Vej 2
3520 Farum

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har pensionsforsikring i Pen-Sam Liv, klager over, at selskabet har afvist at udbetale den til forsikringen knyttede invalidesum efter et anmeldt erhvervsevnetab.

I selskabets skrivelse af 18/5 2000 til nævnet hedder det bl.a.: "**Sagsfremstilling** E.Ø. [klageren] blev i kraft af sin ansættelse som hjemmehjælper den 01.12.1998 optaget i Pensionsordningen af 01.04.90 for medlemmer, som er mellem 50 og 60 år på optagelsestidspunktet. E.Ø. blev endeligt sygemeldt den 13.09.1999 og fratrådte sin stilling med lønophør den 31.03.2000. Hun ansøgte 09.11.1999 om helbredsbetinget ydelse fra arbejdsmarkedspensionsordningen på grund af kronisk bronkitis og nedsat lungefunktion. På tidspunktet for erhvervsudygtighedens indtræden er perioden, hvori der er indbetalt bidrag til arbejdsmarkedspensionsordningen fra arbejdsgiver, og hvori E.Ø. samtidig har været arbejdsdygtig mindre end 2 år. I offentlig regi er der den 03.12.1999 indgivet ansøgning om førtidspension, og forsikrede er ved kendelse af 06.01.2000 tilkendt mellemste førtidspension med virkning fra 01.02.2000. **Karenstidsbestemmelser i arbejdsmarkedspensionsordningen** Den enkelte ansatte er både berettiget og forpligtet til at være omfattet af den bestemte arbejdsmarkedspensionsordning i kraft af overenskomstbestemte ansættelsesvilkår. Tilsvarende er pensionsordningen derfor forpligtet til

at optage alle ansatte, som ifølge overenskomsten på området omfattes af retten og pligten til optagelse i arbejdsmarkedspensionsordningen. Ved optagelsen sker der ingen helbredsbedømmelse af den enkelte. Det er derfor et krav, at der på anden måde er etableret et værn for kollektivet mod et allerede bestående dårligt helbred hos den enkelte. Dette værn er etableret ved anvendelse af karenstid. Karenstidsbestemmelsen betyder, at der skal være forløbet en periode på 2 år, hvori der indbetales bidrag til arbejdsmarkedspensionsordningen fra arbejdsgiver i kraft af den overenskomstmæssige ansættelse, og hvori medlemmet er erhvervsdygtig, førend der opnås fuld dækning på produkter i arbejdsmarkedspensionsordningen, som indeholder forsikringsmæssig dækning ved invaliditet eller død. I denne 2 års-periode opnås ikke dækning ved invaliditet eller død, som har årsagssammenhæng med en lidelse, der bestod, da medlemmet fik ret og pligt til optagelse i de respektive ordninger. Det vil sige, at en lidelse, der er opstået - men ikke nødvendigvis diagnosticeret - inden optagelsen i pensionsordningen, ikke dækkes, hvis erhvervsudygtigheden indtræder, inden perioden på 2 år er overstået. **Forsikringsbetingelser** Betingelserne for ret til valgfri invalidesum og ret til invalidesum følger af henholdsvis § 12, jf. § 18, og § 25, jf. § 28, i Forsikringsbetingelser for PenSam Liv forsikringsaktieselskab for Pensionsordningen af 01.04.90. Forsikringsbetingelserne vedlægges. **Vurdering af erhvervsevnen samt karenstid** Til brug for vurderingen af E.Ø.'s erhvervsevne samt til vurdering af, om lidelsen var til stede på optagelsestidspunktet, er der indhentet kopi af de sociale og lægelige akter, der har ligget til grund for den offentlige tilkendelse. Herudover er der indhentet journalnotater fra egen læge gældende for perioden 11.04.1997 - 14.01.2000 samt udskrivningsbrev fra Brørup Sygehus, hvor forsikrede har været indlagt på grund af bronkitis, samt efterfølgende journalnoter i forbindelse med den efterfølgende kontrol. Det fremgår af akterne fra egen læge, at E.Ø. allerede den 28.07.1997 havde klaget over åndenød, der akut blev medicinsk behandlet. Den 30.07.1997 var E.Ø. igen i kontakt med egen læge, og af lægejournalen fremgår det, at hun fortsat hostede meget, men at vejrtrækningen havde forbedret sig. Den 21.08.1998 var E.Ø. igen i kontakt med egen læge på grund af uafbrudt hoste igennem en måned, og den 24.08.1998 foretages en lungefunktionsundersøgelse. Lungefunktionen (FEV -1) lå på 43 % af det forventede. I ansøgningsskemaet for helbredsbetinget ydelse af 09.11.1999 har E.Ø. oplyst, at hendes kroniske bronkitis startede i 1997. På baggrund af en samlet vurdering af akterne i sagen fandt vi, at E.Ø.'s erhvervsevne er nedsat med 2/3 af den fulde erhvervsevne i ethvert erhverv. Da

lungelidelsen imidlertid var til stede ved optagelsen i Pensionsordningen af 01.04.90 den 01.12.1998, og da det af den lægelige dokumentation klart fremgår, at der [er] årsagssammenhæng mellem lidelsen, der bestod ved optagelsen i arbejdsmarkedspensionsordningen, og den lidelse, som varigt nedsætter erhvervsevnen til under 1/3, er karenstidsbestemmelsen gjort gældende med den virkning, at der ikke opnås ret til ydelser fra arbejdsmarkedspensionsordningen som følge af invaliditeten. Der er som følge heraf sket tilbagebetaling af præmie i overensstemmelse med forsikringsbetingelserne. Kopi af vort brev af 14.12.2000 til E.Ø. vedlægges. **Klage til bestyrelsen** E.Ø. klagede den 18.12.2000 over afgørelsen til bestyrelsen. E.Ø. har herunder klaget over, at der i brevet af 14.12.2000 er henvist til CT-scanning og en MR-scanning ikke har betydning for lungefunktionen. Endvidere er det anført, at en medarbejder på landsdelskontoret i Esbjerg mundtligt og inden sagen var afgjort skulle have oplyst, at karenstidsbestemmelsen ikke ville blive gjort gældende. Kopi af E.Ø.s klage af 18.12.2000 vedlægges. Efter bestyrelsens fornyede vurdering af de lægelige akter og de øvrige oplysninger i sagen, fastholdt bestyrelsen den trufne afgørelse, således at karenstidsbestemmelsen gøres gældende. Bestyrelsen har dog tilsluttet sig, at det er irrelevant at nævne CT- og MR-scanningen i forbindelse med, at karenstidsbestemmelsen er gjort gældende for lungefunktionen. Bestyrelsen fandt heller ikke, at der i sagen er fundet belæg for, at en medarbejder på landsdelskontoret i Esbjerg er fremkommet med ovennævnte udtalelser. Det kan endvidere oplyses, at det er uden for normal praksis, at der fremsættes sådanne udtalelser, før en sag er afgjort. Det kan endvidere oplyses, at det af telefonreferater af den 21.12.1999 og den 29.05.2000 fremgår, at E.Ø. er blevet orienteret om karenstidsbestemmelserne og konsekvenserne heraf."

Klageren er utilfreds med selskabets sagsbehandlingstid og med afgørelsen i øvrigt og finder, at denne er et udtryk for forskelsbehandling af medlemmerne.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.: "**§ 12. Valgfri invalidesum** Forsikrede, som er optaget i pensionsordningen efter det fyldte 50. år, men før det fyldte 60. år, og som ikke har fravalgt denne ydelse, er berettiget til invalidesum, når erhvervsevnen før det fyldte 60. år af selskabet skønnes nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne i ethvert erhverv, og nedsættelsen er af en vis varighed, dog tidligst fra lønophør. Invalidesummens størrelse fastsættes i overensstemmelse med de til enhver tid gældende

tariffer, jf. dog §§ 17 og 19. Efter udbetaling af valgfri invalidesum ydes præmiefritagelse, så længe erhvervsevnen er varigt nedsat med mindst 2/3, dog længst til forsikrede fylder 67 år. ... **§ 18. Karenstid for ydelser ved invaliditet** Ret til ydelser ved invaliditet, jf. §§ 11 og 12, er begrænset af karenstid. Hvis forsikrede på tidspunktet for indtræden af erhvervsudygtighed ikke har været såvel erhvervsdygtig som omfattet af pligtmæssig præmiebetaling i 2 år (karenstid), opnås der ikke ret til udbetaling af ydelse ved invaliditet, såfremt erhvervsudygtigheden skyldes eller har klar årsagssammenhæng med en lidelse, som bestod ved optagelse i pensionsordningen eller ved seneste genoptagelse af pligtmæssig præmiebetaling, og som kunne antages at ville medføre invaliditet. Bevisbyrden for en sådan årsag eller årsagssammenhæng påhviler selskabet, idet dog såvel forsikringstager som forsikrede og andre berettigede er forpligtet til at medvirke til fremskaffelse af oplysninger."

Nævnet udtaler:
Nævnet har gennemgået sagen og kan ikke kritisere, at selskabet har afvist at udbetale invalidesummen med henvisning til, at klagerens sygdom bestod før hendes indtrædelse i ordningen.

Derfor

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Jørgen Nørgaard